

Maak werk van beschut werk!

‘Van het realiseren voor beschutte werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking komt nog bitter weinig terecht’, constateerde onderzoeker Annemarieke Nierop onlangs in *De Volkskrant* (19/3/2016). De regio Arnhem is hierop helaas geen uitzondering. In verschillende gemeenten is aangegeven dat er wel een beschutte werkvoorziening zou moeten zijn, maar is die nog niet gerealiseerd. Tegelijk is in andere gemeenten – waaronder Arnhem – expliciet door het college aangegeven dat men niet van zins is aan de slag te gaan met het creëren van beschutte werkplekken. De Partij van de Arbeid vindt dat om vier redenen uiterst teleurstellend. Beschut werk is een wettelijke taak van gemeenten; is zowel verstandig als voordelig; is een onmisbaar onderdeel van een echt inclusieve arbeidsmarkt en is een logisch onderdeel van de nieuw ingezette koers om Presikhaaf Bedrijven om te vormen tot een zogenaamde Sociale Firma. Hieronder werken we deze vier argumenten nader uit om af te sluiten met een oproep aan alle colleges in de regio echt werk te maken van beschut werk.

Met de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 is een start gemaakt met het vormgeven van een meer inclusieve arbeidsmarkt in Nederland. Daarbij is het van groot belang dat zo veel mogelijk mensen zelfstandig aan het werk zijn bij een werkgever. Er zal echter altijd een groep blijven voor wie dat een onhaalbare kaart zal zijn. Niet omdat deze mensen niet willen – sterker nog; ze willen vaak juist heel graag aan de slag – en ook niet omdat ze te lui of dom zijn om te werken, maar simpelweg omdat ze door een arbeidsbeperking de vaardigheden missen die op onze steeds complexer wordende arbeidsmarkt worden gevraagd. Voor deze groep is in de Participatiewet het beschut werken opgenomen: een voorziening die mensen de kans geeft samen met anderen in een beschutte omgeving te werken tegen een volwaardig loon en met goede arbeidsvoorwaarden. Dat is belangrijk, omdat een echte baan met een bijpassend salaris mensen echt onderdeel van onze samenleving doet zijn. Daarom is er geld vanuit het Rijk beschikbaar gemaakt om deze beschutte werkplekken ook te realiseren en zijn er extra middelen vrijgemaakt door staatssecretaris van Sociale Zaken Jetta Klijnsma om eventuele opstartproblemen het hoofd te bieden.

Het is nu aan gemeenten hiervan ook gebruik te maken. Niet omdat het kan, maar omdat het moet. De wet vraagt van gemeenten te zorgen voor beschutte werkplekken voor die groep die vanwege een beperking een dusdanige afstand heeft tot de arbeidsmarkt dat zelfstandig of onder begeleiding werken bij een werkgever ook op termijn niet haalbaar is. Binnen een beschutte omgeving en in samenwerking met anderen is er voor deze mensen echter wel degelijk een plek op onze arbeidsmarkt. Bovendien biedt samenwerking mensen de kans iets voor elkaar te krijgen wat alleen wellicht niet lukt. Door gebruik te maken van verschillende vaardigheden van mensen, kan de opbrengst van het werk van een groep veel groter zijn dan opgeteld van al die mensen individueel. Hen thuis laten zitten met een

uitkering of laten deelnemen aan dagbestedingsactiviteiten doet geen recht aan deze talenten en capaciteiten.

Bovendien zijn de kosten van thuiszitten of deelnemen aan dagbesteding hoger dan het meedoen in een beschutte werkomgeving. Mensen werkzaam in een beschutte werkplek draaien namelijk wel degelijk productie en verdienen zo een gedeelte van de investering die nodig is om een goede plek te creëren, terug. Daarbij wordt ieders gevoel van eigenwaarde versterkt door het hebben van een volwaardige betaalde baan en wordt onnodig thuiszitten voorkomen. Mensen thuis laten zitten met een uitkering is mensen afschrijven. Thuiszitten betekent bovendien dat mensen de nodige structuur verliezen met alle gevolgen van dien. Mensen zonder werk en zonder collega's die naar hen omkijken, hebben vaker zorg en ondersteuning nodig, hebben vaker te kampen met problematische schulden en komen vaker in aanraking met politie en justitie. Werk werkt preventief, het voorkomt allerhande problemen en geeft mensen houvast. Die wetenschap negeren lijkt op de korte termijn wellicht voordelig, maar is op de lange termijn even onverstandig als onrechtvaardig.

Iedereen verdient een plaats op dezelfde arbeidsmarkt. Daarvoor is het dan wel nodig dat we het begrip arbeidsmarkt verder oprekken. Arbeidsmarktdeskundigen Ton Wilthagen en Jos Verhoeven hebben recent opgemerkt dat het goed zou zijn een parallel systeem in te richten voor mensen die blijvend zijn aangewezen op ondersteuning en een aangepaste werkomgeving (*Sociale Vraagstukken*, 17/5/2016). Alleen zo kunnen we het ideaal van een inclusieve arbeidsmarkt echt naderbij brengen. Dat doen we niet door mensen koste wat het kost te doen doorstromen naar wat we oneerbiedig 'regulier werk' zijn gaan noemen, maar door te accepteren dat er altijd een groep mensen is die aangewezen is op een beschutte werkplek en daar een bijpassende voorziening voor te maken. Een voorziening waar mensen een reëel loon verdienen voor hun werkzaamheden. Alleen zo is iedereen echt aan het werk en laten we niemand aan de kant staan.

Dit parallelle systeem kan bovendien een vliegwiel vormen voor de verdere transformatie van de arbeidsmarkt in onze regio. Sinds vorig jaar zijn we in deze regio bezig met het stapsgewijs omvormen van de sociale werkvoorziening Presikhaaf Bedrijven. Daarbij is gekozen voor het opknippen van dit bedrijf en het afbouwen van de regionale samenwerking. Die koers wordt nu langzaam maar zeker bijgesteld, inmiddels ligt de omvorming van Presikhaaf Bedrijven tot een sociale firma als meest voor de hand liggende optie op tafel. Die koers juichen wij als Partij van de Arbeid zeer toe, vooral omdat zij de beste kansen biedt voor de medewerkers van Presikhaaf Bedrijven. Tegelijkertijd zou in dit proces ook de groep die niet langer toegang heeft tot de voormalige sociale werkvoorziening moeten worden meegenomen. Daarom vragen wij de colleges in de regio in de verdere uitwerking van de ombouw van Presikhaaf tot een sociale firma de vorming van nieuwe beschutte werkplekken nadrukkelijk een plaats te geven. Niet als een activiteit in de marge, maar als een kans op een werkelijk inclusieve arbeidsmarkt waarop iedereen mee telt en mee kan doen.

Daarbij kunnen deze nieuwe beschutte werkplekken bovendien mede dienst doen als een veilige haven voor hen die om welke reden dan ook tijdelijk buiten het arbeidsproces zijn komen te staan en voor wie een terugkeer op de arbeidsmarkt op korte termijn niet vanzelfsprekend is. Denk daarbij aan mensen die vanuit Presikhaaf zijn gedetacheerd bij een andere werkgever, maar voor wie tempo of taak vooralsnog een te grote belasting vormde. Binnen een beschutte omgeving kunnen zij op adem komen en hun vaardigheden en kennis onderhouden. Zo wordt voorkomen dat mensen voor langere tijd thuis komen te zitten.

Tegelijkertijd kunnen mensen die nieuw zijn op de arbeidsmarkt, maar die nog een aantal vaardigheden missen om direct bij een werkgever aan de slag te gaan, hier tijdelijk een plaats vinden. Denk daarbij aan statushouders die de taal nog onvoldoende machtig zijn. Door beschut werken te combineren met zogenoemde schuilplekken en opleidingsplekken voorkomen we dat mensen thuis komen te zitten. Zo verbinden we de nadruk op activerend werk met een vangnet in de vorm van beschut werk en laten we zien dat we staan voor een arbeidsmarkt waarop écht plaats is voor iedereen.

Het is tijd dat de gemeenten in de regio Arnhem gezamenlijk de handschoen oppakken en werk maken van beschut werk. Omdat het moet, omdat het op de lange termijn slimmer is, omdat we streven naar een inclusieve arbeidsmarkt en omdat we de unieke kans hebben de voorziening onderdeel te maken van een sociale firma in opbouw. Argumenten zijn er in voldoende mate voorhanden, nu nog de werkelijke wil ze ook in daden te vertalen.

De Partij van de Arbeid in de regio Arnhem maakt zich hiervoor sterk en blijft zich hiervoor in de politiek hard maken, zolang als dat nodig is!

Manifest Beschut Werk van de PvdA in de regio Arnhem:

PvdA Arnhem, PvdA Lingewaard, PvdA Rheden, PvdA Rijnwaarden, PvdA Duiven,
PvdA Overbetuwe, PvdA Zevenaar, PvdA Renkum, PvdA Wageningen, PvdA Statenfractie
Gelderland en, namens de PvdA Tweede Kamerfractie, John Kerstens.